

Rapport vedr. Tandlægebladets faglig-videnskabelige sektion 2001

Redaktionen modtog i 2001 90 faglig-videnskabelige bidrag i form af artikler, referater, korrespondancer mv. samt 54 boganmeldelser

Ib Sewerin

Tandlægebladets faglig-videnskabelige sektion har i 2001, som det har været tilfældet i de senere år, været opdelt i to hovedafsnit.

Det første afsnit (»Faglige artikler«) omfatter egentlig fagvidenskabelige arbejder, dvs. artikler som er baseret på videnskabelige principper, og som bygger på dokumentation. De fordeler sig i tre grupper:

1. Originalartikler, der omhandler fx eksperimentelle, epidemiologiske, eller pro- og retrospektive undersøgelser. De er opbygget med beskrivelse af materiale og metoder, efterfulgt af resultatopgørelser, evt. statistisk bearbejdning, diskussion og konklusioner, og de rummer henvisninger til tidligere undersøgelser og arbejder i form af en litteraturliste.
2. Kasuistikker, som omfatter beskrivelser af sygdomsbilleder, patientforløb og behandlinger samt diskussion og referencer til tidligere beskrivelser.
3. Oversigtsartikler, der rummer en fyldig og kritisk afvejede litteraturgennemgang vedr. et emne.

Det andet afsnit (»Faglig orientering«) rummer faglige artikler af mindre formel art, hvor der stilles færre krav til dokumentation og videnskabelig form. Dette afsnit rummer desuden en række rubrikker af orienterende art, fx Klinisk odontologi, Mødereferater, Spørg Tandlægebladet og Referater af doktor- og ph.d.-afhandlinger. I rubrikken Korrespondancer optages indlæg i form af spørgsmål og kommentarer til faglig-videnskabelige artikler (mens spørgsmål og kommentarer vedr. fagpolitiske spørgsmål henhører under DTF-afsnittet).

Et sidste og betydningsfuldt element i den faglige orientering er boganmeldelserne, gennem hvilke kollegerne løbende holdes orienteret om strømninger og innovationer inden for det odontologiske fagområde.

Tilgangen af stof i 2001

Tandlægebladets fagredaktion er tilfreds med tilgangen af fag-

lig-videnskabeligt stof i 2001. Tilfredsheden gælder såvel stoffets faglige niveau som mængden af stof, der afspejler medlemmernes interesse for at kommunikere fagligt gennem *Tandlægebladet*.

Faglige artikler

I 2001 modtoges 51 faglig-videnskabelige manuskripter (Tabel 1). I løbet af året publiceredes i alt 51 artikler, og af disse tilhørte 14 de i 2001 indleverede manuskripter, mens 37 var ventende fra 2000. Ved årsskiftet ventede således atter 37 indleverede manuskripter på publikation i 2002.

Tabel 1. Antal manuskripter indsendt til Tandlægebladets faglig-videnskabelige sektion i 2001 fordelt efter emneområde og efter manuskripterens status ultimo 2001. Tallene i parentes viser de tilsvarende tal for 2000.

	Indsendt	Publiceret	Afvist/ trukket tilbage	Ventende
Faglige artikler	51 (60)	14 (22)	0 (1)	37 (37)
Faglig orientering				
Autoreferater af doktor-, MPH- og ph.d.-afhandlinger	3 (2)	3 (2)	0 (0)	0 (0)
Forskningsnyt	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Fra Redaktionen	1 (3)	1 (3)	0 (0)	0 (0)
Fra tandlægeskolerne	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Fra tidsskriftlitteraturen	2 (1)	2 (1)	0 (0)	0 (0)
Klinisk odontologi	1 (0)	0 (0)	1 (0)	0 (0)
Kommentarer	2 (2)	2 (2)	0 (0)	0 (0)
Korrespondancer	6 (5)	6 (3)	0 (0)	0 (2)
Lægemiddelnyt	0 (7)	0 (3)	0 (0)	0 (4)
NIOM-nyt	4 (0)	0 (0)	0 (0)	4 (0)
Orientering	10 (14)	8 (11)	0 (0)	2 (3)
Referater fra faglige møder	9 (8)	6 (7)	1 (1)	3 (0)
Spørg Tandlægebladet	1 (4)	0 (2)	0 (0)	1 (2)
I alt	90 (106)	42 (56)	1 (2)	47 (48)

Faglig orientering

Til sektionen »Faglig orientering« modtoges i 2001 39 manuskripter (Tabel 1). Heraf afvistes ét indlæg pga. manglende faglighed. Fra 2000 var 11 manuskripter ventende. Det samlede antal publicerede manuskripter androg 39, og ved årsskiftet ventede således 10 indlæg på publikation i 2002.

Bog anmeldelser

Redaktionen betragter bog anmeldelserne som en vigtig kilde til orientering af tandlægerne om den faglige udvikling. Som i *Pindborgs* tid som redaktør inkluderes lejlighedsvis anmeldelser af bredere kulturel og sproglig art. Bog anmeldelser skrives på opfordring af redaktionen, og anmeldelser uden opfordring kræver forudgående aftale.

I 2001 modtog redaktionen 54 bog anmeldelser (Tabel 2). Fra 2000 var 25 anmeldelser ventende. Der publiceredes 70 anmeldelser, og der var således ved årsskiftet ni manuskripter ventende på publikation i 2002.

Temanumre

I lighed med tidligere år blev der i 2001 udgivet flere temanumre.

Nordiske temanumre

Nr. 1 og 2 indgik i serien af fællesnordiske temanumre og omhandlede emnet »Gerodontologi«. De omfattede i alt 11 artikler. Hvervet som faglig koordinator går på omgang mellem de nordiske tidsskriftredaktører, og temanumrene om »Gerodontologi« koordineredes af *Tandlægebladets* faglig-videnskabelige redaktør, *Ib Sewerin*.

Nationale temanumre

Årgang 2001 omfattede to nationale temanumre: »Psyke og soma«, der havde *Tandlægebladets* faglig-videnskabelige redaktør som koordinator, og som rummede seks artikler, og »Implantologi«, der koordineredes af lektor, ph.d. *Søren Schou*, og som omfattede syv artikler.

Tabel 2. Antal modtagne bog anmeldelser i 2001 og fordelingen af ventende og publicerede anmeldelser ultimo 2001. Tallene i parentes viser de tilsvarende tal for 2000.

Modtaget i 2001	54	(91)
Ventende til 2002	9	(25)
<hr/>		
Ventende fra 2000	45	(66)
	25	(12)
<hr/>		
Publiceret i alt i 2001	70	(78)

Desuden publiceredes i 2001 et særnummer omhandlende »Nerveskader«, der omfattede seks artikler, der alle havde overtandlæge, dr.odont. *Søren Hillerup* som ene- eller førsteforfatter.

Konsulenter

Alle faglige artikler på dansk afsluttes med et engelsk resumé, ligesom figurtekster forsynes med engelske undertekster. I lighed med tidligere år har *Lisa Wermus*, Fa. Medialog, i 2001 fungeret som engelsksproglig konsulent og korrekturlæser.

Faglige artikler som rummer statistiske beregninger og problemstillinger, underkastes en fagkyndig vurdering. Lektor, ph.d., cand.stat. *Helle Holst*, Danmarks Tekniske Universitet, har i lighed med tidligere år fungeret som statistisk konsulent i 2001.

Artikler der vedrører emner som ligger uden for fagredaktionens kompetenceområde, sendes til udtalelse hos fagkyndige konsulenter. Spørgsmål der indsendes til rubrikken »Spørg Tandlægebladet«, sendes til besvarelse af fagkyndige kolleger. Redaktionen ønsker at takke alle som i årets løb på denne vis har ydet faglig bistand.

Ophavsret og sekundære publikationer

Tandlægebladet følger de internationale regler for publikation af videnskabelige artikler (Vancouver-reglerne). Det er et grundprincip at forfattere ikke kan publicere samme artikel i flere videnskabelige tidsskrifter. Alle artikler der publiceres i *Tandlægebladet* er derfor, som i andre seriøse videnskabelige tidsskrifter, originale arbejder. Det publicerende tidsskrift har ophavsretten.

Som en særregel kan artikler der er publiceret i internationale tidsskrifter, efter aftale mellem redaktionerne publiceres som sekundære publikationer i nationale tidsskrifter. Det sker derfor jævnlige at egnede artikler, som er publiceret internationalt på et fremmed sprog, publiceres på dansk i *Tandlægebladet*. I sådanne tilfælde vil det altid af en fodnote fremgå at artiklen er baseret på en tidligere publiceret artikel, og i hvilket tidsskrift publikationen er sket.

Fremtiden

Nordiske temanumre

I 2002 er allerede udgivet to nordiske temanumre omhandlende »Antibiotica« (nr. 1 og 2). Den danske repræsentant i redaktionskomitéen var professor, dr.odont. *Mogens Kilian*. Den redaktionelle koordinering, som går på skift mellem de nordiske redaktioner, blev varetaget af Sverige v/ *Sven-Erik Hamp*.

Forberedelsen af et temanummer til udgivelse i 2003 om-

handlende »Tandlægeangst« er langt fremme. I redaktionskomitéen er Danmark repræsenteret ved forskningschef, lektor, dr.odont. *Erik Friis-Hasché*. Koordinator er redaktør *Gudrun Sangnes* fra *den norske tannlegeforenings tidende*.

Til publikation i 2004 er planlagt et temanummer om »Parodontologi«. For koordineringen står den finske redaktion. Dansk medlem af redaktionsudvalget er professor, dr.odont. *Palle Holmstrup*.

Produktion af et temanummer tager et par år, inkl. nedsettelse af redaktionskomité, aftaler med forfattere, manuskriptudarbejdelse, redigering og trykning. Der er derfor allerede forberedelser i gang mht. et temanummer til udgivelse i 2005 om »Akutte situationer i praksis«. Redaktionskomitéen er nedsat, og den danske repræsentant i denne er lektor, specialtandlæge, MS *Jens Kølsen Petersen*.

Nationale temanumre

Til udgivelse i 2002 er tre temanumre allerede i produktion. Første nummer, som har lektor, speciallæge, dr.med. *Henning Lindeberg*, Århus, som faglig koordinator, vil omhandle emnet »Virus og mundhulen«.

Endvidere vil sidst på året følge et temanummer om oral kirurgi i anledning af 50-års-jubilæet i Dansk Selskab for Tand-, Mund- og Kæbekirurgi, hvor overtandlæge, dr.odont. *Morten Schiødt* er koordinator.

Yderligere temanumre under forberedelse er »Forskning og praksis« med forskningschef, lektor, dr.odont. *Erik Friis-Hasché* som koordinator, »Sedering« med lektor, specialtandlæge, MS *Jens Kølsen Petersen* som koordinator og »Amalgamalternativer« med lektor, tandlæge *Preben Hørsted Bindlev* som koordinator.

Redaktionen

Der er ikke sket ændringer i redaktionens sammensætning i løbet af 2001. Ansvarshavende og administrerende redaktør er fortsat *Christian Nissen*. Som faglig-videnskabelig redaktør fungerer *Ib Sewerin*, der blev genvalgt på DTF's hovedgeneralforsamling i november 2001. Fagredaktionen omfatter ligeledes uden ændringer lektor, tandlæge *Preben Hørsted Bindlev*, professor, dr.odont. *Palle Holmstrup*, og lektor, specialtandlæge, MS *Jens Kølsen Petersen*, Århus.

Autotransplantation af tænder: en spændende bog med mange gode illustrationer

Tsukiboshi M. Autotransplantation of teeth. Chicago: Quintessence; 2001. 192 sider, 700 ill. ISBN 086715-395-4. Pris: GBP 92,- (indb.). Bogen, der blev publiceret i Japan i 1999, er nu oversat til engelsk. Den beskæftiger sig indgående med alle aspekter af emnet autotransplantation af tænder. Den er overskuelig, velskrevet og komponeret som et klinisk atlas med sekventielle kliniske illustrationer og røntgenbilleder af næsten alle mulige anvendelsesområder af transplantation. Bogen omhandler emnerne: Indledning, Embryologi, Tændernes og parodontiets anatomi, Sårheling, Klassifikation og kliniske indikationer, Sekvens og behandlingsprocedurer, Transplantation af rodåbne tænder samt Prognose. Kapitellet med rodåbne tænder er forfattet og illustreret af *J.O. Andreasen* og indeholder informative illustrationer og facts om behandling og helingsmekanismer, herunder helings- og overlevelsesh prognoser. Ligeledes er de japanske kapitler meget informativt opbygget. De kliniske sekvenser er imponerende illustreret: som en drejebog med alle kirurgiske behandlingsfaser og kirurgisk instrumentel. En stribe af rodaf-lukkede præmolare og molare bliver på forbilledlig vis transplanteret med en sutur eller *wire fixation* samt en efterfølgende rodfyldning. I et afsluttende kapitel diskuteres kriterier for valg mellem autotransplantation og implantat sat i relation til tanderuption og alveolær knoglevækst, baseret på *Iseri & Solows* anerkendte implantatundersøgelser.

Autotransplantation af tænder er en anerkendt behandlingsmetode, som enhver kliniker bør have kendskab til som et alternativ til bro- eller implantatbehandling. Bogen bør få en eftertragtet plads på boghylden hos alle tandlæger. Den bliver en sikker klassiker.

Hans Ulrik Paulsen